

กระบวนการค่าน้ำมันเถื่อนข้ามชาติพื้นที่ด่านชายแดนภาคใต้ไทย – มาเลเซีย

Procedures of Transnational Illegal Petrol in Thailand - Malaysia

Southern Border Customhouses

นุกูล ชินฟัก^{1*}, นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว², วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล³

Nukool Chinfuk¹, Niwat Sawatkaew², Woraluck Lalitsasivimol³

¹อาจารย์ประจำสาขาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, ²คณบดี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, ³นักศึกษานิเทศศาสตร์ College of Business, Universiti Utara Malaysia

Abstract

The research objective of this study was to investigate the procedures of transnational illegal petrol in the issues of procedure imports, operating format, the route transports and spread to retailer in Thailand - Malaysia southern border customhouses. The study classified the customhouses in the area of Songkhla province such as Sadao customhouse, Padangbesa customhouse, Banphakob customhouse and Wangprajan customhouse in Satun province. In addition, this study was a qualitative research and collected from a focus group discussion of the sample consists of the government officer group and stakeholder group stay in Songkhla province and Satun province. The results found that the procedures of transnational illegal petrol have the way transports with automobile, car vehicle and pick-up automobile modifies. For the car automobile modifies the seat is that fuel tank storage and modify the rear car skirt are the storage have laid off then suppress to suppress with wood box or metal box closes to overlay the bucket packs oil including the modify under automobile stomach enlarge that tank. The procedures of petrol carry from Malaysia that has the methods in-out in the format pass and no pass the procedure checks an immigrant, and across to carry petrol in each customhouse. The study of the procedures of transnational illegal petrol in case of the route transports and the way modifies to suppress including spread business illegal petrol to retailer that bring about to the guidelines of transnational illegal petrol protection and suppression in the next.

Keywords: *transnational illegal petrol, the route transports*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษากระบวนการค่าน้ำมันเถื่อนข้ามชาติ ในประเด็นกระบวนการนำเข้ารูปแบบการดำเนินงาน เส้นทางลำเลียงและกระจายสู่ผู้ค้าปลีกในพื้นที่ด่านชายแดนภาคใต้ไทย-มาเลเซีย โดยศึกษาในบริเวณด่านศุลกากรเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา ได้แก่ ด่านตรวจคนเข้าเมืองสะเดา ด่านตรวจคนเข้าเมืองปาดังเบซาร์

ด้านตรวจคนเข้าเมืองบ้านประกอบ และด้านตรวจคนเข้าเมืองวังประจัน จังหวัดสตูล งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมจากการสนทนากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการค้าน้ำมันเถื่อนข้ามชาติ มีวิธีลบล้างด้วยยานพาหนะรถยนต์แก๊สและรถยนต์กระบะดัดแปลง สำหรับรถยนต์แก๊สดัดแปลงที่นึ่งเป็นที่เก็บถังน้ำมันและดัดแปลงกระโปรงท้ายรถเป็นที่เก็บวางของแล้วปิดบังอำพรางด้วยกล่องไม้หรือกล่องโลหะปิดทับถังบรรจุน้ำมัน รวมทั้งได้ทิ้งรถยนต์ขยายเป็นที่เก็บน้ำมัน กระบวนการขนน้ำมันจากประเทศมาเลเซียมีการดำเนินการเข้าออกในรูปแบบผ่านและไม่ผ่านกระบวนการตรวจคนเข้าเมือง และข้ามไปขนน้ำมันในแต่ละด่าน เมื่อน้ำมันผ่านด่านเข้าสู่ประเทศไทยแล้วจะนำไปเก็บที่ศูนย์รวมแหล่งน้ำมันเถื่อนก่อนกระจายไปยังผู้ค้าปลีกในประเทศไทย เมื่อศึกษากระบวนการนำเข้าน้ำมันเถื่อนข้ามชาติ ในเรื่องของเส้นทางลำเลียงและวิธีการดัดแปลงปิดบังอำพรางยานพาหนะ ตลอดจนการกระจายธุรกิจน้ำมันเถื่อนสู่ผู้ค้าปลีก ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางในการป้องกันและปราบปราม น้ำมันเถื่อนข้ามชาติต่อไป

คำสำคัญ: น้ำมันเถื่อนข้ามชาติ, เส้นทางลำเลียง

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงภายในประเทศ มีการปรับตัวขึ้น-ลงอยู่ตลอดเวลา ประกอบกับวิกฤตการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งประเทศไทยได้มีการกำหนดราคาน้ำมันลอยตัว ส่งผลทำให้เกิดการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงบริเวณด่านชายแดนภาคใต้โดยผิดกฎหมายจากประเทศมาเลเซียซึ่งมีราคาถูกกว่าค่อนข้างมาก จากข้อมูลราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิง ณ 12 ธันวาคม 2555 (สำนักงานนโยบายปิโตรเลียมและปิโตรเคมี, 2555) น้ำมันเบนซิน 95 ราคาลิตรละ 49.10 บาท และน้ำมันเบนซิน 91 ราคาลิตรละ 43.25 บาท ขณะที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศมาเลเซีย น้ำมันเบนซิน 97 ราคาลิตรละ 29.00 บาท น้ำมันเบนซิน 95 ราคาลิตรละ 19.00 บาท เมื่อเปรียบเทียบทางด้านราคาแล้วเห็นได้ว่า มีราคาแตกต่างกันลิตรละ 20.10 บาท และ 24.25 บาทตามลำดับ จากเหตุปัจจัยทางด้านราคาที่แตกต่างกัน และพื้นที่ที่ใกล้กัน จึงเป็นเหตุจูงใจให้เกิดการลักลอบขนน้ำมันเชื้อเพลิงจากประเทศมาเลเซียเข้ามาในประเทศไทย ทำให้รัฐสูญเสียรายได้จากการหลีกเลียงภาษี ปัญหาการกระทำผิดดังกล่าวเรียกว่าปัญหา “น้ำมันเถื่อนข้ามชาติ” ซึ่งถือเป็นปัญหาระดับชาติและเป็นปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศปีละหลายพันล้านบาท

ด้านศุลกากรในพื้นที่จังหวัดสงขลาและสตูล ถือเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินการจัดเก็บภาษีอากร การควบคุม การตรวจปล่อยสินค้า เป็นศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกด้านพิธีการนำเข้าและส่งออก สำหรับของเข้าออกจากเขตพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย รวมทั้งป้องกันและปราบปรามการหลีกเลียงและการลักลอบหนีศุลกากร ซึ่งในแต่ละวันมีน้ำมันเถื่อน ถูกนำเข้ามาจากประเทศมาเลเซีย ทางบก 80 เปอร์เซนต์ผ่านช่องทางศุลกากร และประตูเข้า-ออก ระหว่างประเทศ มีการเข้า-ออกวันละ 4-5 เที่ยวที่ ท่าบลสำนักขาม ท่าบลปางเบซาร์ อำเภอสะเดา และ ท่าบลประกอบ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ไม่ต่ำกว่าวันละ 500,000 ลิตร และเช่นเดียวกับน้ำมันเถื่อนที่ผ่านช่องทางด่าน ท่าบลวังประจัน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล โดยนำมาเก็บไว้ในโกดังแนวชายแดน บ้านวังประจัน ไม่ต่ำกว่าวันละ 500,000 ลิตรต่อคัน (เดลินิวส์, 2555) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า กระบวนการค้าน้ำมันเถื่อนข้ามชาติ ในพื้นที่ด่านชายแดนภาคใต้ไทย-มาเลเซีย มีรูปแบบการดำเนินงานอย่างไร เส้นทางลำเลียงกระทำโดยวิธีการใด รวมทั้งการกระจายน้ำมันเถื่อนสู่ผู้ค้าปลีกอย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากระบวนการค่าน้ำมันถ่อนข้ามชาติ ในประเด็นกระบวนการนำเข้า รูปแบบการดำเนินงาน เส้นทางลำเลียงและกระจายสู่ผู้ค้าปลีกในพื้นที่ด่านชายแดนภาคใต้ ไทย-มาเลเซีย

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ที่มาของการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

การกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง เกิดจากความพยายามหลีกเลี่ยงภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงของผู้ประกอบการที่ไม่สุจริต ซึ่งได้ทวีความรุนแรงขึ้นเริ่มตั้งแต่ประมาณพ.ศ. 2523 โดยกลุ่มสหกรณ์ประมงในแถบติดชายทะเล ได้เรียกร้องให้รัฐบาลลดราคาน้ำมันหรือคืนภาษีน้ำมันให้กับการประกอบกิจการประมง ด้วยเหตุผลที่ว่า รัฐบาลไม่ต้องใช้เงินงบประมาณสร้างถนนให้เรือวิ่ง ต่างกับการใช้รถยนต์ ซึ่งการประกอบกิจการประมง ผู้ประกอบการต้องประสบกับภาวะเสี่ยงภัยจากภัยธรรมชาติ ความไม่แน่นอนในเรื่องราคาสัตว์น้ำ จึงทำให้ไม่สามารถรับภาระต้นทุนจากการประกอบกิจการได้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ญี่ปุ่นและเกาหลี ได้มีการคืนภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับที่ใช้ในกิจการประมง ดังนั้นการเรียกร้องดังกล่าวที่มีมาเป็นระยะๆ นั้นไม่ประสบผล ผู้ประกอบการจึงได้รวมตัวกันของเรือประมงหมื่นลำในรูปแบบของสหกรณ์ประมงจังหวัดต่างๆ โดยมีเจ้าของธุรกิจแปปลาเป็นแกนนำ และใช้วิธีการลงทุนซื้อเรือบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดเล็กของตนเองเพื่อไปรับน้ำมันดีเซลจากประเทศสิงคโปร์ มาขายให้กับเรือประมงในราคาที่ไม่มีเสียภาษี ธุรกิจการค่าน้ำมันถ่อนข้ามชาติจึงได้เริ่มต้นขึ้นจากการค้าให้กับเรือประมงในทะเล และได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วจนเป็นเรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ 2-5 ล้านลิตร โดยที่ส่วนใหญ่เรือบรรทุกน้ำมันเหล่านี้เป็นของคนไทย แต่ไปจดทะเบียนสัญชาติเรือต่างประเทศ มาลอยลำอยู่ในทะเลหลวงและลักลอบขนถ่ายน้ำมันให้กับเรือบรรทุกน้ำมันขนาดเล็ก เพื่อนำมาตระเวนขายให้กับเรือประมงชายฝั่งอีกทอดหนึ่ง ต่อมาในปี 2534 รัฐบาลต้องการให้มีการแข่งขันเสรีในธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง ไม่ให้มีการผูกขาดจากกลุ่มผู้ค่าน้ำมันรายใหญ่ในประเทศ อันได้แก่ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เชลล์ เอสโซ่ และคาลเท็กซ์ โดยในระยะแรก รัฐบาลประกาศใช้นโยบายระบบราคาน้ำมัน “กึ่งลอยตัว” (Semi Float) โดยวิธีการนี้กำหนดให้ผู้ค่าน้ำมันเป็นผู้ประกาศราคาขายปลีกตามสถานีบริการ ถ้าพบว่าขายในราคาเกินสมควรก็จะให้ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเข้าแทรกแซงตลาด ผู้ค้าและผู้ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงได้ปรับตัวกับระบบราคาน้ำมันกึ่งลอยตัวอย่างรวดเร็ว เสถียรภาพราคาน้ำมันค่อนข้างทรงตัว และสภาพเศรษฐกิจโลกในขณะนั้นเริ่มฟื้นตัวดีขึ้น ต่อมารัฐบาลเห็นว่าสภาพของราคาตลาดน้ำมันภายในประเทศ มีความพร้อมที่จะดูแลตัวเองได้โดยรัฐบาลไม่ต้องเข้าไปแทรกแซง จึงได้ประกาศใช้นโยบายระบบราคาน้ำมันเชื้อเพลิง “ลอยตัวเต็มที่” โดยยกเลิกการควบคุมราคาขายส่งน้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป ทั้งที่กลั่นได้เองในประเทศ และนำเข้าจากต่างประเทศ รวมทั้งได้มีการกำหนดอัตราเงินเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นอัตรากำหนดที่ และรัฐบาลจะเข้ามากำหนดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเฉพาะในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น นโยบายนี้ทำให้ผู้ค่าน้ำมันรายใหม่เข้ามาร่วมทำธุรกิจ โดยเฉพาะบริษัทต่างชาติ และบริษัทน้ำมันภายในประเทศภายใต้เครื่องหมายการค้าใหม่ๆ เข้ามาลงทุนกันมากขึ้น มีการแข่งขันกันอย่างเสรี แต่อย่างไรก็ตาม นโยบายนี้มีส่วนส่งผลกระทบทางอ้อมให้เกิดธุรกิจค่าน้ำมันถ่อนข้ามชาติเข้ามาเอาเปรียบทางการค้ากับผู้ค้าที่สุจริตในระบบค่าน้ำมันเสรี ประกอบกับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น และราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่

จำหน่ายในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศมาเลเซีย มีราคาถูกกว่าประเทศไทย ผู้บริโภคต้องแข่งขันกับผู้ค้าน้ำมันรายใหญ่เดิม จึงหันไปหาวิธีการลดต้นทุนโดยการหาน้ำมันที่ถูกกว่า หรือน้ำมันนอกระบบเข้ามาแทรกแซงในทุกรูปแบบ (ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2545)

ลักษณะของการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

งานปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง (งานปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง, 2552) ได้กล่าวถึง ลักษณะการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในด้านต่างๆทั้งหมด 10 ด้านคือ

1. การลักลอบนำน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าประเทศ มูลเหตุจูงใจคือ ราคาน้ำมันประเทศเพื่อนบ้าน(มาเลเซีย) มีราคาถูกกว่า ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดยใช้คนขนนำเข้าประเทศ ในลักษณะกองทัพนม และคัดแปลงถึงน้ำมันรถยนต์

2. การลักลอบจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงจากเรือขนส่งอุปกรณ์ มูลเหตุจูงใจคือ น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้กับเรือลำเลียงอุปกรณ์ไปยังแท่นขุดเจาะก๊าซ ได้รับการยกเว้นภาษี และมีราคาถูกกว่า ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดยถ่ายน้ำมันจากเรือลำเลียงอุปกรณ์จำหน่ายให้กับเรือประมงคัดแปลง หรือเรือประมงในทะเล

3. ส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงไปยังต่างประเทศโดยลักลอบฉ้อฉลภาษีของรัฐ มูลเหตุจูงใจ (ทางบก) คือ น้ำมันที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรในเขตส่งเสริมอุตสาหกรรม (Free Zone) ชำระภาษีแล้วขอคืนภาษีได้ ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดย มีการแสดงเอกสารการขอคืนภาษีไม่เป็นจริง เช่น แจ้งยอดสูงกว่าความเป็นจริง มีการส่งออกบางส่วน หรือไม่ส่งออกจริง หรือส่งออกไปแล้วนำกลับเข้ามาจำหน่ายในประเทศ และมูลเหตุจูงใจ (ทางน้ำ) คือ น้ำมันที่เติมเรือเดินทางออกนอกประเทศได้รับการยกเว้นภาษี และ การส่งออกน้ำมันทางเรือได้รับการยกเว้นภาษี และกองทุน ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดยทั้งกรณีเรือเดินทางออกนอกประเทศและเรือส่งออกน้ำมันที่ได้รับการยกเว้นภาษี มีการลักลอบขนถ่ายน้ำมันกลับเข้ามาจำหน่ายในประเทศ

4. การขนน้ำมันผ่านแดน มูลเหตุจูงใจ คือ น้ำมันขนผ่านแดนได้รับยกเว้นภาษี และมีราคาถูกกว่าน้ำมันภายในประเทศ ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดยขนน้ำมันเดินทางจากประเทศที่ 1 ผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศที่ 3 ระหว่างผ่านประเทศไทยลักลอบขนถ่ายน้ำมันจำหน่ายในประเทศทั้งทางบกและทางน้ำ

5. การลักลอบนำผลิตภัณฑ์สารละลายไฮโดรคาร์บอน (โซลเว้นท์) ไปปลอมในน้ำมันเชื้อเพลิง มูลเหตุจูงใจคือ โซลเว้นท์รับยกเว้นภาษี และโซลเว้นท์ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงน้ำมันเบนซินและดีเซล ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดยนำสารโซลเว้นท์ที่ได้มาด้วยวิธีการต่าง ๆ ไปผสมหรือปลอมน้ำมัน

6. โครงการจำหน่ายน้ำมันดีเซลสำหรับชาวประมงในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร มูลเหตุจูงใจ คือ น้ำมันโครงการ (น้ำมันเขียว) ได้รับยกเว้นภาษี และมีราคาถูกกว่าท้องตลาด 5 บาท ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดยน้ำมันเขียวซึ่งจำหน่ายให้เรือประมงห่างจากชายฝั่ง 12-24 ไมล์ทะเลนำกลับเข้ามาจำหน่ายในน่านน้ำชายฝั่ง และนำน้ำมันนอกระบบ หรือน้ำมันเถื่อนจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในเขตจำหน่ายน้ำมันเขียว หรือนำกลับเข้ามาจำหน่ายในเขตน่านน้ำชายฝั่ง หรือบนบก

7. การปลอมปนน้ำมันหล่อลื่น มูลเหตุจูงใจ คือ สามารถจำหน่ายได้ราคาเท่านั้นน้ำมันหล่อลื่นที่มียี่ห้อ ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดยนำน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน มาผสมกับน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว จากนั้นนำมาผ่านกรรมวิธีและทำการเติมสี แต่งกลิ่นให้เหมือนกับน้ำมันหล่อลื่นที่มียี่ห้อ

8. การจัดเก็บภาษีหน้าโรงกลั่นไม่ครบถ้วน มูลเหตุจูงใจ คือ ไม่ต้องผ่านกระบวนการเสียภาษี หรือผ่านกระบวนการเสียภาษี แต่เป็นการเก็บภาษีน้ำมันที่เป็นคนละชนิดกัน ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดย

- นำน้ำมันดีเซลขนออกจากโรงกลั่นโดยสำแดงใบกำกับการขนส่งเป็นน้ำมันเตา
- นำน้ำมันขนออกจากโรงกลั่นโดยสำแดงใบกำกับการขนส่งไปยังสถานีบริการน้ำมันที่ไม่มีตัวตน ซึ่งเมื่อออกมาจากโรงกลั่นได้แล้วนำไปส่งยังเครื่องขายที่รับซื้อน้ำมัน
- ขั้บรณน้ำมันออกจากโรงกลั่นโดยสำแดงใบกำกับการขนส่งไปยังคลังน้ำมันย่านที่ไม่มีตัวตน และภายในรณน้ำมันก็ไม่มีน้ำมัน เมื่อออกมาจากโรงกลั่นมาได้แล้วนำน้ำมันนอกระบบหรือน้ำมันเถื่อนมาบรรจูลงถึงรณน้ำมัน
- นำน้ำมันขนออกจากโรงกลั่นโดยไม่มีใบกำกับการขนส่ง หรือเอกสารใด ๆ เมื่อถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับโรงกลั่นทำเอกสารย้อนหลัง

9. การลักลอบบรรจุก๊าซและจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว มูลเหตุจูงใจ คือ หลบเลี่ยงการเสียภาษี ต้นทุนต่ำและทำง่าย ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดย

- ลักลอบบรรจุก๊าซลงถังที่ไม่ใช่เครื่องหมายการค้าของตนเอง
- บรรจุก๊าซลงถึงน้ำหนักไม่ครบตามมาตรฐาน
- ถังบรรจุก๊าซไม่ได้มาตรฐาน
- บรรจุก๊าซลงถึงหุ้ด้มที่สถานีบริการรถยนต์

10. การกระทำลักษณะลักทรัพย์นายจ้าง มูลเหตุจูงใจคือ ต้องการได้เงินมาโดยวิธีการแบบง่าย ซึ่งมีพฤติการณ์ในการกระทำผิดโดย

- ขั้บรณน้ำมันออกจากโรงกลั่นน้ำมัน ระหว่างทางแะคอกน้ำมันเพื่อคูดน้ำมันออกขาย
- ขั้บรณบรรทุกของ ระหว่างทางแะคอกน้ำมันเพื่อคูดน้ำมันออกขาย
- พนักงานโรงกลั่นน้ำมันลักลอบนำน้ำมันออกจากโรงกลั่นน้ำมันไปขายให้กับแหล่งซื้อ

แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรม (Crime) หมายถึงการกระทำที่ผิดกฎหมายโดยเฉพาะกฎหมายอาญา ซึ่งการกระทำความผิดดังกล่าวก่อให้เกิดการสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สิน โดยที่บุคคลที่กระทำความผิดเรียกว่า “อาชญากร” (Criminal) อาชญากรรมมีหลายประเภทแต่อาชญากรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายที่รวดเร็วและมีมูลค่ามหาศาล โดยเฉพาะความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศชาติอย่างมาก ทั้งในแง่ของความเชื่อมั่นของนักลงทุน และความมั่นคงของประเทศ นั่นก็คือ “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ” (White Collar Crime) หมายถึง การกระทำผิดโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีเกียรติยศชื่อเสียงในวงสังคมชั้นสูง และใช้วิถีทางของอาชีพในทางธุรกิจประกอบการกระทำความผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง การกระทำผิดกฎหมายนี้โดยพฤติกรรมของอาชญากร (Criminal) จะไม่มีความรุนแรงต่อชีวิต ร่างกาย แต่มุ่งประสงค์ต่อการแสวงหาทรัพย์สินครั้งละจำนวนมากๆ โดยที่สังคมไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นภัยใกล้ตัว การประกอบอาชญากรรมลักษณะนี้มีลักษณะโยโย่เครือข่ายจนกลายเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ และเพื่อเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบได้มีนักวิชาการให้ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อยู่หลายนิยามด้วยกัน

Sutherland (1961) นิยามว่า “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คือ การกระทำผิดกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ อาศัยความสัมพันธ์ทางอาชีพของเขาเหล่านั้น และความผิดดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อวงการธุรกิจ ตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศ”

Saranger and Short (1977) นิยามว่า “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือการละเว้นไม่ปฏิบัติที่เป็นการผิดกฎหมาย เป็นการกระทำที่เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรที่บังเกิดผลกระทบในทางกายภาพหรือทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงต่อลูกค้า พนักงาน ลูกค้า ผู้บริโภค หรือสาธารณชนทั่วไป”

ณิน บุญสุวรรณ (2529) “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นการกระทำใดๆที่ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรง หรือบ่อนทำลายเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าการกระทำนั้น ผู้กระทำความผิดหรือไม่มีเจตนา ผิดกฎหมายหรือไม่ผิดกฎหมาย มีกฎหมายหรือไม่มีกฎหมายห้ามก็ตาม”

วิระพงษ์ บุญโญภาส (2547) “อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คือ การกระทำผิดที่ประกอบขึ้นโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ และความเชี่ยวชาญที่ตนเองมีอยู่ กระทำผิดที่ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อสังคมและประเทศชาติ”

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาในบริเวณด้านอุตสาหกรรมเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา ได้แก่ ด้านตรวจคนเข้าเมืองสะเดา ด้านตรวจคนเข้าเมืองปาดังเบซาร์ ด้านตรวจคนเข้าเมืองบ้านประกอบ และด้านตรวจคนเข้าเมืองวังประจัน จังหวัดสตูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 27 คน และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 20 คน เก็บรวบรวมการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการค้าน้ำมันเถื่อนข้ามชาติ มีวิธีลำเลียงด้วยยานพาหนะรถยนต์เก๋งและรถยนต์กระบะดัดแปลง สำหรับรถยนต์เก๋งดัดแปลงที่นึ่งเป็นที่เก็บถือน้ำมันและดัดแปลงกระโปรงท้ายรถเป็นที่เก็บวางของ แล้วปิดบังอำพรางด้วยกล่องไม้หรือกล่องโลหะปิดทับถังบรรจุน้ำมัน ส่วนรถยนต์กระบะดัดแปลงกระบะและดัดแปลงใต้ท้องรถยนต์ขยายเป็นที่เก็บน้ำมัน กระบวนการขนน้ำมันจากประเทศมาเลเซียมีการดำเนินการเข้าออกในรูปแบบผ่านและไม่ผ่านกระบวนการตรวจคนเข้าเมือง และข้ามไปขนน้ำมันในแต่ละด่านดังนี้ 1) ด่านปาดังเบซาร์-เนเกลา เปอลิส มีปั๊มน้ำมันที่ผู้ให้บริการคนไทยมาเติมน้ำมันมากที่สุด ซึ่งมีระยะทางห่างจากด่านชายแดน 0-0.7 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งปั๊มน้ำมันเปโตรนาส และ 0-1.5 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งปั๊มน้ำมัน BP 2) ด่านสะเดา-สุโขทัย-ปัตตานี มีปั๊มน้ำมันที่ผู้ให้บริการคนไทยมาเติมน้ำมันมากที่สุด ซึ่งมีระยะทางห่างจากด่าน 0-3.1 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งปั๊มน้ำมัน BHP และ 0-4.3 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งปั๊มน้ำมันเปโตรนาส 3) ด่านวังประจัน (ควนโดน) – วังเกียจ มีปั๊มน้ำมันที่ผู้ให้บริการคนไทยมาเติมน้ำมันมากที่สุด ซึ่งมีระยะทางห่างจากด่าน 0-1.7 กิโลเมตร เป็นปั๊มน้ำมัน BHP และ 0-4 กิโลเมตร เป็นปั๊มน้ำมันไม่มีชื่อ และ 4) ด่านบ้านประกอบ – คูเรียนบุหร่ง มีปั๊มน้ำมันที่ผู้ให้บริการคนไทยมาเติมน้ำมันมากที่สุด ซึ่งมีระยะทางห่างจากด่าน 0-17 กิโลเมตร เป็นปั๊มน้ำมัน BP เมื่อน้ำมันผ่านด่านเข้าสู่ประเทศไทยแล้วจะนำไปเก็บที่ศูนย์รวมแหล่งน้ำมันเถื่อนก่อนกระจายไปยังผู้ค้าปลีกในประเทศไทย

การอภิปรายผล

วิเชียร สีด้า (2554) กล่าวว่า การลักลอบค้าน้ำมันเถื่อนนั้นมีมาช้านาน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากลักษณะภูมิประเทศเอื้ออำนวย โดยเฉพาะบริเวณที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งทางบกและทางทะเล จึงทำให้เกิดกระบวนการค้าน้ำมันเถื่อนข้ามชาติ สามารถกระทำได้สะดวกขึ้น นอกจากนี้ยังมีการพัฒนารูปแบบการลักลอบค้าน้ำมันเถื่อนอย่างต่อเนื่องเพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า กระบวนการค้าน้ำมันเถื่อนข้ามชาติเป็นขบวนการใหญ่ มีรูปแบบการทำงานที่หลากหลาย ลักษณะการขนแบบกองทัพนม การขนน้ำมันผ่านแดนจากประเทศมาเลเซีย โดยวิธีดัดแปลงรถยนต์เก๋งและรถยนต์กระบะเป็นที่เก็บถังน้ำมันเพื่อปิดบังอำพราง แม้กระทั่งการลักลอบขนน้ำมันโดยการลำเลียงทิ้งในใบกำกับสินค้านำเข้า ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับข้อมูลของงานปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง (2552) ได้กล่าวถึง ลักษณะการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ในเรื่องของการลักลอบนำน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าประเทศ การลักลอบจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงจากเรือขนส่งอุปกรณ์ ส่งออกน้ำมันเชื้อเพลิงไปยังต่างประเทศโดยลักลอบฉ้อฉลภาษีของรัฐ และการขนน้ำมันผ่านแดนอย่างไรก็ตาม เมื่อศึกษากระบวนการการนำเข้าน้ำมันเถื่อนข้ามชาติ ตลอดจนเส้นทางลำเลียงและวิธีการดัดแปลงปิดบังอำพรางยานพาหนะ ตลอดจนการกระจายธุรกิจน้ำมันเถื่อนสู่ผู้ค้าปลีก ซึ่งสามารถนำผลจากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผน กำหนดมาตรการควบคุม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และนำไปสู่แนวทางในการป้องกันและปราบปราม น้ำมันเถื่อนข้ามชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณิน บุญสุวรรณ. (2529). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ นักบ่อนทำลายชาติที่แท้จริง เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). สืบค้นวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2556.
- งานปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง. (2552, 13 ธันวาคม). พฤติการณ์การกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง. สืบค้นเมื่อวันที่ วันที่ 5 ธันวาคม 2555, จาก www.pnm.police.go.th.
- เดลินิวส์. (2555, 6 ธันวาคม). อึ้ง!! ขบวนการค้าน้ำมันเถื่อน ทะลักเข้าไทย...ใครรับผิดชอบ?. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.dailynews.co.th/thailand/170767>. สืบค้นวันที่ 11 พฤศจิกายน 2555.
- วิเชียร สีด้า. (2554). ปัญหาและอุปสรรคในการปราบปรามการค้าน้ำมันเถื่อนภายในจังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์). สืบค้นวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2556.
- วีระพงษ์ บุญโยภาส. (2547). ขอบเขตและความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- ศูนย์ปฏิบัติการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2545). คู่มือปฏิบัติการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- สำนักงานนโยบายปิโตรเลียมและปิโตรเคมี. (2555, 12 ธันวาคม). ราคาน้ำมันขายปลีก. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2555, จาก http://www.eppo.go.th/retail_prices.html. สืบค้นวันที่ 19 พฤศจิกายน 2555.
- Saranger, L.S., & Short, J.F. (1977). Toward a sociology of organizational crime. Social Problems, 25, 407.

Sutherland, E.H. (1961). White collar crime. New York: Holt, Rineheart and Winton.

ภาคผนวก

ภาพที่ 1: บริเวณด่านตรวจคนเข้าเมือง Bukit Kayu Hitam Malaysia

ภาพที่ 2: ป้ายเตือนการห้ามเติมน้ำมันเกินกำหนด (Bukit Kayu Hitam Malaysia)

ภาพที่ 3: ปิมน้ำมันในประเทศมาเลเซีย

ภาพที่ 4: บริเวณด่านตรวจคนเข้าเมืองสะเดา

ภาพที่ 5, 6: การดัดแปลงยานพาหนะเพื่อใช้ในการขนน้ำมันเถื่อน

ภาพที่ 7, 8: การดัดแปลงกระบอกรถยนต์เป็นที่กักเก็บน้ำมัน

ภาพที่ 9: น้ำมันเถื่อนที่ลักลอบนำเข้ามาจากประเทศมาเลเซีย ณ.ด่านศุลกากร

ภาพที่ 10: การถ่ายเทน้ำมันเถื่อนมาเก็บไว้ในสถานที่จำเพาะเพื่อรอจำหน่าย

ภาพที่ 11, 12: การจำหน่ายน้ำมันเถื่อนแบบแบ่งขวดขาย

ภาพที่ 13: การประกาศเตือนเกี่ยวกับการเติมน้ำมันจากต่างประเทศ บริเวณหน้าด่านศุลกากร ปาดังเบซาร์